

BÖLÜM 1

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI KAYNAKLI ENFEKSİYONLAR VE KORUNMA YÖNTEMLERİ

Duygu ODABAŞ ALVER¹

Öğrenim Hedefleri:

- ▶ Tıbbi mikrobiyoloji laboratuvarında en sık görülen enfeksiyon kaynakları ve bunların yayılma yolları hakkında bilgi sahibi olmak.
- ▶ Enfeksiyon kontrol önlemlerini anlamak ve bu önlemleri uygulamak için gerekli bilgi ve becerileri edinmek.
- ▶ Tıbbi mikrobiyoloji laboratuvarında çalışanların enfeksiyon riskini azaltmak için alınması gereken önlemleri öğrenmek ve uygulamak.

GİRİŞ

Tıbbi mikrobiyoloji laboratuvarları mikrobiyal kaynaklı (bakteri, virüs, mantar vb.) hastalıkların teşhis, tedavi ve önlenmesine yönelik birçok işlemin yapıldığı laboratuvar bölümlerinden biridir. Tıbbi mikrobiyoloji laboratuvarlarının temel amacı, hastalık etkenlerinin tanısını hızlı ve doğru bir şekilde yapmaktır. Bu laboratuvarlarda, birçok farklı klinik örnekteki (idrara, kan, gaita, yara, vücut sıvıları gibi) mikroorganizmalardan kaynaklanan hastalıkların tanısını koymaya yönelik testler çalışılmaktadır. Bu laboratuvarlar, klinik örneklerdeki mikroorganizmaların tanımlanmasını, antibiyotik duyarlılığı testlerini, virulans faktörlerinin tespi-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü Tıbbi Laboratuvar Teknikleri Programı, duygu.odabas@giresun.edu.tr

9. Laboratuvar kaynaklı enfeksiyonlardan korunmak için sağlık çalışanları hangi koruyucu önlemleri almalıdır? Yazınız.
10. Diğer laboratuvar kaynaklı enfeksiyonlar hangi yollarla bulaşabilir? Bu mikroorganizmalara örnek vererek açıklayınız.

CEVAPLAR					
1-C	2-B	3-D	4-C	5-E	6-A

KAYNAKLAR

1. <https://co.bydgoszcz.pl/en/diagnostic-and-treatment-plants/department-of-microbiology/>
2. https://www.diatek.com.tr/Makale-Yontem/Mikrobiyolojik-Analiz/Mikroorganizmalarin-Cogalmasini-Etkileyen-Faktorler_3652.htm
3. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-05-20/how-to-prevent-the-next-pandemic-we-need-to-understand-microbes-first#xj4y7vzkg>
4. Akova M. Sağlık personeline kan yoluyla bulaşan enfeksiyon hastalıkları ve korunmak için alınacak önlemler. *Hastane İnfeksiyonları Dergisi*. 1997; 1:83-90.
5. https://www.zirveevdesaglik.com/zirve_evde_saglik_kan-ve-idrar-tahlilleri.php
6. <https://weparents.co/blog/hamilelikte-idrar-yolu-enfeksiyonlari>
7. <https://www.medicalpark.com.tr/sepsis/hg-2169>
8. <https://www.okanhastanesi.com.tr/enfeksiyon-hastaliklari-ve-klinik-mikrobiyoloji>
9. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/ebola-nedir-ebola-virusu-bulasir-mi-40900037>
10. <https://www.news-medical.net/news/20221219/Immune-evading-Mycobacterium-tuberculosis-prevents-inflammatory-responses-by-hijacking-the-hoste28099s-ubiquitin.aspx>
11. <https://www.istockphoto.com/tr/foto%C4%9Fraf/bakteri-bacillus-anthraxis-%C5%9Farbon-hastal%C4%B1%C4%9F%C4%B1n%C4%B1n-etken-maddesi-gm1277348739-376582674>
12. <https://newsnetwork.mayoclinic.org/discussion/candida-auris-this-fungus-is-a-health-care-concern/>
13. https://en.wikipedia.org/wiki/Aspergillus_fumigatus
14. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Verem>
15. https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9Eiddetli_akut_solunum_yolu_sendromu
16. <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/zoonotikvektorel-kkka/detay.html>
17. https://tr.wikipedia.org/wiki/Candida_albicans
18. https://tr.wikipedia.org/wiki/Viral_hepatitler
19. Koruk, İ., Tekin-Koruk, S., Tuncer, K., Demir, et al. Şanlıurfa'da sağlık çalışanlarının mesleki bulaşıcı hastalıklara karşı aşılma düzeyi. *Klimik Journal/Klimik Dergisi*. 2014; 26(1). Erişim Adresi: <https://www.klimikdergisi.org/wp-content/uploads/2021/01/sanliurfa8217da-saglik-calisanlarininmesleki-bulasici-hastaliklara-karsi-asilanma-duzeyi.pdf>.
20. <https://tr.wikipedia.org/wiki/COVID-19>
21. Morawska, L. and Cao, J. Airborne transmission of SARS-CoV-2: The world should face the

- reality. *Elsevier*. 2020; 1-3. DOI: 10.1016/j.envint.2020.105730. Erişim Adresi: https://hastane.ksu.edu.tr/depo/belgeler/Ulusal%20Mikrobiyoloji%20Standartlar%C4%B1.compressed_1710261701460340.pdf.
22. Güldemir, D. Moleküler mikrobiyoloji laboratuvarında ortam kontrolü nasıl yapılır? *Turkish Bulletin of Hygiene & Experimental Biology/Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi*. 2018; 75(2). Erişim Adresi: https://jag.journalagent.com/turkhijyen/pdfs/THDBD-83713-RESEARCH_ARTICLE-GULDEMIR.pdf.
 23. https://hastane.ksu.edu.tr/depo/belgeler/Ulusal%20Mikrobiyoloji%20Standartlar%C4%B1.compressed_1710261701460340.pdf
 24. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Salmonella>
 25. Şeker, H. & Yardımcı, H. Mikrobiyoloji laboratuvarlarında biyogüvenlik. *Orlab On-Line Mikrobiyoloji Dergisi*. 2003; 01(04):3-32. Erişim adresi: <http://www.mikrobiyoloji.org/pdf/702030402.pdf>.
 26. https://tr.wikipedia.org/wiki/Escherichia_coli
 27. Dolapçı, İ. Bakteriyel patojenite ve virülans faktörleri. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji*. 2016. Erişim Adresi: https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/172709/mod_resource/content/0/Bakteriyel%20patojenite%20ve%20vir%C3%BClans%20-%20%C4%B0%C5%9Ftar%20Dolap%C3%A7%C4%B1.pdf.